

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej Advokátska kancelária F., so sídlom v B., IČO: X., za ktorú koná advokát a konateľ doc. JUDr. B., PhD., proti povinnej **M.**, bývajúcej vo V., **o vymoženie 1 339,18 EUR s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5 Er 3550/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. decembra 2012 sp. zn. 13 CoE 298/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. decembra 2012 sp. zn. 13 CoE 298/2012 v potvrdzujúcom výroku a uznesenie Okresného súdu Veľký Krtíš zo 14. júna 2012 č.k. 5 Er 3550/2009-20 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Veľký Krtíš na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom S., so sídlom K. (ďalej len „rozhodcovský súd“) rozhodcovským rozsudkom z 21. augusta 2009 sp. zn. S. (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) uložil povinnej povinnosť zaplatiť oprávnenej 1 339,18 EUR s prísl. a tiež náhradu trov rozhodcovského konania.

Na základe rozhodcovského rozsudku podala oprávnená súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie. Následne súdny exekútor požiadal Okresný súd Veľký Krtíš o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „exekučný súd“) uznesením zo 14. júna 2012 č.k. 5 Er 3550/2009-20 exekúciu vyhlásil za neprípustnú, zastavil ju a vyslovil, že oprávnená je povinná nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie. V odôvodnení uznesenia uviedol,

že exekučné konanie zastavil podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), lebo v rozhodcovskom rozsudku uvádzaná rozhodcovská doložka je neprijateľnou (neplatnou) podmienkou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Táto doložka totiž založila značnú nerovnováhu práv a povinností zmluvných strán v neprospech povinnej a nebola dohodnutá individuálne.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 19. decembra 2012 sp. zn. 13 CoE 298/2012 odvolaním napadnuté uznesenie exekučného súdu potvrdil ako vecne správne s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia dodal, že medzi oprávnenou a povinnou bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, ktorá obsahovala neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku – rozhodcovskú doložku. Rozhodcovský rozsudok preto nemohol byť podkladom pre exekučné konanie.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenia súdov nižších stupňov a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), nepodal sa návrh na začatie konania, hoci bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), súd nedostatočne zistil skutkový stav veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nedostatkom právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. e/ O.s.p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom označila to, že sa nemohla vyjadriť k ňou predloženým dôkazom, lebo súdy rozhodli bez nariadenia pojednávania. V doplňujúcom podaní k dovolaniu sa podrobne vyjadrila k odňatiu možnosti konať pred súdom, činnosťou exekučného súdu. Navrhla tiež, aby dovolací súd dovolacie konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., v súvislosti s predloženými prejudiciálnymi otázkami a odložila vykonateľnosť napadnutého uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Povinná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému uzneseniu odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia

dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.). V exekučnom konaní je procesným právom oprávneného, aby po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd postupom podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) o tejto žiadosti rozhodol.

V zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. je dovolací súd povinný prihliadnuť na vady konania uvedené v § 237 O.s.p. bez ohľadu na to, či v dovolaní boli alebo neboli namietané, a ako boli špecifikované. Vadu vyplývajúcu z § 237 písm. f/ O.s.p. môže preto dovolací súd vyvodiť aj zo skutočnosti, ktorá nebola v dovolaní namietaná.

V štádiu exekučného konania, v ktorom sa má preskúmať žiadosť súdneho exekútora, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, zákonu zodpovedajúcim postupom súdu v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je: I. preskúmanie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu a II. rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora vychádzajúce z výsledkov uskutočneného preskúmania. Uvedené ustanovenie predpokladá, že ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, poverí exekútora vykonaním exekúcie, a že v opačnom prípade zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie je prípustné odvolanie. Ak je uznesenie, ktorým sa žiadosť zamietla, právoplatné, súd exekučné konanie aj bez návrhu zastaví, pričom proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie (§ 44 ods. 3 Exekučného poriadku).

V predmetnej veci ale exekučný súd takto nepostupoval a bez rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie exekučné konanie zastavil podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. Odvolací súd jeho postup považoval za správny a odvolaním napadnuté uznesenie o zastavení exekučného konania potvrdil. Týmto postupom súdov bola oprávnenej odňatá možnosť realizovať svoje procesné právo zodpovedajúce štádiu exekučného konania po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, t.j. právo na rozhodnutie o tejto žiadosti. Na tomto závere nič nemení ani právna úprava obsiahnutá v § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a/ z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b/ ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ alebo c/ ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/.

Citované ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. (týkajúce sa prípadov zastavenia výkonu rozhodnutia alebo exekučného konania iba na návrh) v konaní o výkon rozhodnutia dopadá na procesnú situáciu, ktorej predchádzalo nariadenie výkonu rozhodcovského rozsudku [v ktorej už bol výkon rozhodnutia nariadený uznesením súdu (viď „proti ktorému bol nariadený výkon“)]. Z logiky veci a z toho, že predmetné ustanovenie inak nerobí rozdiely medzi konaním o výkon rozhodnutia a exekúciou vykonávanou podľa Exekučného poriadku, možno dospieť k záveru, že aj s dopadom na exekučné konanie sa ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. vzťahuje na procesnú situáciu, v ktorej exekučné konanie po podaní návrhu na vykonanie exekúcie pokročilo ďalej do štádia, v ktorom už bolo rozhodnuté o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Z ustanovenia § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. možno vyvodit', že toto ustanovenie sa týka rovnakej procesnej situácie; odlišnosťou je, že so zreteľom na podstatu dôvodov uvedených v tomto ustanovení súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastavuje výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu.

Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že zastavenie exekučného konania podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. neprichádza do úvahy pred rozhodnutím exekučného súdu o poverení súdneho exekútora vykonaním exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

V predmetnej veci exekučný súd, ako aj odvolací súd, neprípustne „preskočili“ postup podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď exekučné konanie zastavili podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. v procesnej situácii, v ktorej neboli dané procesné predpoklady pre tento postup. Pokiaľ exekučný súd dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľným exekučným titulom, mal žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), a nie konanie zastaviť podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.

So zreteľom na uvedený nesprávny postup súdov nižších stupňov, i keď nebol v dovolaní namietaný, dospel dovolací súd k záveru, že v exekučnom konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia a jeho opodstatnenosť. Dovolaním napadnuté uznesenie exekučného súdu i uznesenie odvolacieho súdu preto zrušil a vec vrátil exekučnému súdu

na ďalšie konanie. Vzhľadom na to považoval za nadbytočné zaujímať stanovisko aj k ďalším dovolacím námietkam oprávnenej, ako aj k jej návrhu na prerušenie dovolacieho konania a odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2014

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová